

**ЗВІД
ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Великобагачанський район

ПОЛТАВСЬКИЙ
КРАЄЗНАВЧИЙ
МУЗЕЙ

DEPARTMENT OF CULTURE OF POLTAVA REGION
STATE ADMINISTRATION
CENTER OF DEFENCE AND RESEARCH OF ARCHEOLOGY OF
DEPARTMENT OF CULTURE OF POLTAVA REGION STATE ADMINISTRATION
POLTAVA LOCAL MUSEUM

**REGISTER
OF MONUMENTS OF HISTORY
AND CULTURE OF UKRAINE:
POLTAVA REGION**

Velyka Bagachka district

Poltava
«Poltavsky literator»
2010

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦЕНТР ОХОРОНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК АРХЕОЛОГІЇ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ПОЛТАВСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ: ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Великобагачанський район

Полтава
«Полтавський літератор»
2010

УДК: 904(457.53)
ББК: 63.3(4Укр-4Пол)-7
З-43

*Друкуються за рішенням Вченої ради Полтавського краєзнавчого музею.
Протокол № 6 від 7 липня 2010 р.*

Головна редакційна колегія:

Волошин Ю.В., доктор історичних наук, Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка;

Киридон А.М., доктор історичних наук, Київський міжнародний університет;

Кривошея В.В., доктор історичних наук, заступник директора Українського інституту національної пам'яті;

Мокляк В.О., заступник директора з наукової роботи Полтавського краєзнавчого музею;

Супрун Т.Ю., учений секретар Полтавського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України;

Супруненко О.Б., кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, заслужений працівник культури України, Державне підприємство "НДЦ" Охоронна-археологічна служба України" Інституту археології НАН України;

Титаренко В.П., доктор історичних наук, Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка;

Титова О.М., кандидат історичних наук, директор Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК;

Фасій Г.І., начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації;

Фесик К.Б., директор Полтавського краєзнавчого музею, заслужений працівник культури України;

Якименко М.А., доктор історичних наук, професор, Полтавська державна аграрна академія.

Упорядкування, підготовка до друку та передмова: В.О. Мокляка

*При передруку, чи іншому використанні матеріалів, посилання на джерело обов'язкове.
Відповідальність за достовірність наведених фактів, правильність цитування несуть автори статей.*

Автори статей: В.А. Андрієць, М.В. Бака, М.Г. Бехтер, О.О. Вільмовська, О.П. Єрмак, М.І. Костогризова, І.М. Кулатова, І.Ю. Легенький, Л.М. Лугова, Р.С. Луговий, І.С. Мельникова, В.О. Мокляк, А.М. Наговіцина, М.І. Назаренко, Г.М. Некрасова, В.А. Павленко, М.С. Пічкур, П.П. Ротач, О.П. Самойленко, Н.М. Сиволап, П.І. Сидоренко, Н.О. Стецюк, О.Б. Супруненко, А.І. Тимошук, О.М. Ткаченко, Н.М. Цилюрик, Н.Ф. Шаповал, В.В. Шерстюк.

З-43 Звід пам'яток історії та культури України. Полтавська область. Великобагачанський район / Упорядн., наук. ред. В.О. Мокляк; автори. статей: В.А. Андрієць, М.В. Бака, М.Г. Бехтер та інші. – Полтава: «Полтавський літератор», 2010. – 204 с., іл.

ISBN 978-966-192-086-5

Пропоноване увазі читача видання продовжує серію публікацій матеріалів до «Зводу пам'яток історії та культури України», що знаходяться на території Полтавської області. Даний випуск присвячений пам'яткам природи, археології, історії та архітектури, що розташовані на території Великобагачанського району Полтавської області.

ББК 63.3(4Укр-4Пол)-7

ISBN 978-966-192-086-5

© Полтавський краєзнавчий музей, 2010.

© Авторів статей, 2010

© Обкладинка, макет – видавництво
«Полтавський літератор», 2010

ків, верхня частина якого стилізована під трибуну, з пам'ятним написом: «В.І. Ленін». Постамент знаходиться на цегляній, оштукатуреній основі (0,5х0,3 м).

В.І. Ленін зображений за трибуною без головного убору, у лівій руці тримає кепку.

Автор – скульптор М.С. Олещенко.

Пам'ятник відкрито у квітні 1981 р.

Джерела: Паспорт пам'ятки історії та культури РСР. № 4.1.1663-2.16.1 // Робочий архів науково-дослідного відділу пам'яткознавства.

Н.М. Сиволап

Попове с., Корнієнківська сільська рада

263. Курган (археол.)

Знаходиться за 0,45 км на південь від села, праворуч від автошляху сс. Мостовівщина — Рокита, на плато правого корінного берега р. Псел (С 49°36.814' В 33°37.978').

Обстежувався І. Мельниковою у 1986, Р. Луговим та О. Ткаченко у 2008 рр.

Висота насипу 2 м; діаметр 34 м.

Насип розорюється. Розкопки не проводилися.

Джерела: Луговая Л.Н., Мельникова И.С., Некрасова А.Н. Отчет об археологических исследованиях разведотряда Полтавского краеведческого музея в составе ЛСРЭ ИА АН УССР на территории Полтавской области в 1986 г. // НА ИА НАН України. — Ф.е. — 1986/30.б. — 24801. — Арк. 15. — Рис. 62; Луговой Р.С., Ткаченко О.М. Звіт про археологічні розвідки у Великобагачанському районі Полтавської області у 2008 році // НА ПКМ. — Спр. № 04-358. — Арк. 9. — Рис. 20, 24.

*Л.М. Лугова, Р.С. Луговой,
І.С. Мельникова, О.М. Ткаченко*

264. Курган (археол.)

Знаходиться за 2 км на захід від села, ліворуч від ґрунтової дороги сс. Попове — Радивонівка, на підвищеній ділянці плато правого корінного берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1986 р.

Висота насипу 1 м; діаметр 30 м.

Насип розорюється. Розкопки не проводилися.

Джерела: Луговая Л.Н., Мельникова И.С., Некрасова А.Н. Отчет об археологических исследованиях разведотряда Полтавского краеведческого музея в составе ЛСРЭ ИА АН УССР на территории Полтавской области в 1986 г. // НА ИА НАН України. — Ф.е. — 1986/30.б. — 24801. — Арк. 15. — Рис. 62.

Л.М. Лугова, І.С. Мельникова

265. Курган (археол.)

Знаходиться за 1,2 км на південний захід від села, на підвищеній ділянці плато правого корінного берега р. Псел.

Обстежувався І. Мельниковою у 1986 р.

Висота насипу 1 м; діаметр 30 м.

Насип розорюється. Розкопки не проводилися.

Джерела: Луговая Л.Н., Мельникова И.С., Некрасова А.Н. Отчет об археологических исследованиях разведотряда Полтавского краеведческого музея в составе ЛСРЭ ИА АН УССР на территории Полтавской области в 1986 г. // НА ИА НАН України. — Ф.е. — 1986/30.б. — 24801. — Арк. 15. — Рис. 62.

Л.М. Лугова, І.С. Мельникова

266. Майдани, пізні середньовіччя (археол.)

Знаходяться за 0,8 км на північ від села, ліворуч від автошляху сс. Попове — Мостовівщина, на плато правого берега

р. Псел. Місцева назва «Попові могили» (С 49°38.226' В 33°37.981').

Обстежені І. Мельниковою у 1986, Р. Луговим та О. Ткаченком у 2008 рр.

Являють собою два, розташовані поряд, насипи кільцеподібної форми, висотою 3,0 — 3,5 м; діаметрами 35 — 40 м, з проходами з південного й південно-західного боку. Глибина ям 3 — 4 м.

Насипи задерновані. Розкопки не проводилися.

Джерела: Луговая Л.Н., Мельникова И.С., Некрасова А.Н. Отчет об археологических исследованиях разведотряда Полтавского краеведческого музея в составе ЛСРЭ ИА АН УССР на территории Полтавской области в 1986 г. // НА ИА НАН України. — Ф.е. — 1986/30.6. — 24801. — Арк. 15. — Рис. 65; Луговой Р.С., Ткаченко О.М. Звіт про археологічні розвідки у Великобагачанському районі Полтавської області у 2008 році // НА ПКМ. — Спр. № 04-358. — Арк. 9. — Рис. 25, 26.

Л.М. Лугова, Р.С. Луговий, І.С.
Мельникова, О.М. Ткаченко

267. Братська могила радянських воїнів і жертв фашизму (іст.)

Розташована в центральній частині кладовища.

Поховані 4 особи. Серед них три воїни, які померли від ран в санітарній частині у 1943 р., прізвища встановлені (не увіч-

нені) та Ковнір Андрій Данилович, голова колгоспу ім. Шевченка, розстріляний гітлерівцями під час окупації села.

У 1980 р. на могилі встановлено обеліск (1,9 x 0,34 м) із мармурової крихти з пам'ятним написом: «Вічна слава героям 1941 — 1945» на бетонній дошці (0,38 x 0,3 м).

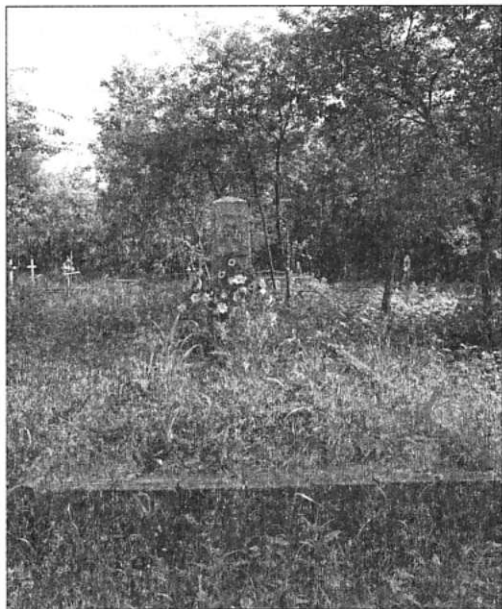
Джерела та література: ЦАМО РФ. — Ф. 101-1190-2 вх.44820; Там само. — Ф. 1261. — Спр. 19. — Оп. 2; Повідомлення Адаменка Івана Петровича, 1933 р.н., жителя с. Попове // Робочий архів науково-дослідного відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею; Книга Скорботи України: Полтавська область. — Полтава: «Полтавський літератор», 2005. — Т. 3. — С. 127.

В.А. Андрієць, Н.М. Сиволап

268. Братська могила жертв Голодомору 1932 — 1933 рр. (іст.)

Розташована у північній частині кладовища.

Похована невідома кількість жителів села, які стали жертвами Голодомору 1932 — 1933 рр. За даними Національної книги пам'яті жертв Голодомору, в с. Попове загинуло 149 чоловік, імена невідомі. За свідченням старожилів Голодомор у селі забрав 340 осіб, а на фронтах Великої Вітчизняної війни загинуло 78 односельців. Спочатку активісти з «буксирних бригад» агітували людей здавати хліб добровільно. Знайшовся один колгоспник (по вуличному його називали «Робінзон», прізвища не пам'ятають), який повірив обіцянкам, радив людям і сам здав увесь хліб. Він та його сім'я, у якій було восьмеро дітей, померли

ЗМІСТ

Великобагачанський район	7
Велика Багачка, смт., районний центр	25
Андрущине, с. Рокитянська сільська рада	44
Багачка Перша, с., Багачанська Перша сільська рада	45
Байрак, с., Подільська сільська рада	46
Балаклія, с., Балакліївська сільська рада	48
Баланди, с., Бірківська сільська рада	55
Балуки, с., Якимівська сільська рада	55
Бехтерщина, с., Широкодолинська сільська рада	58
Білоцерківка, с., Білоцерківська сільська рада	59
Бірки, с., Бірківська сільська рада	62
Буряківщина с., Великобагачанська селищна рада	64
Бутова Долина с., Великобагачанська селищна рада	64
Вишняківка с., Бірківська сільська рада	67
Гарнокут с., Великобагачанська селищна рада	67
Герусівка с., Білоцерківська сільська рада	68
Говори с., Рокитянська сільська рада	68
Гоголеве с., Гоголівська сільська рада	68
Грянчиха с., Устивицька сільська рада	74
Дакалівка с., Устивицька сільська рада	76
Дзюбівщина с., Білоцерківська сільська рада	76
Довгалівка с., Великобагачанська селищна рада	77
Запсілля с., Остапівська сільська рада	80
Затон с., Великобагачанська селищна рада	82
Іванівка с., Радивонівська сільська рада	85
Колосівка с., Балакліївська сільська рада	86
Коноплянка с., Білоцерківська сільська рада	87
Корнієнки с., Корнієнківська сільська рада	88
Кравченки с., Рокитянська сільська рада	89
Красногорівка с., Білоцерківська сільська рада	90
Кротівщина с., Кротівщинська сільська рада	92
Кульбашне с., Михайлівська сільська рада	96
Лугове с., Білоцерківська сільська рада	96
Мала Решетилівка с., Великобагачанська селищна рада	97
Малинщина с., Рокитянська сільська рада	98
Мар'янське с., Михайлівська сільська рада	99
Матяшівка с., Матяшівська сільська рада	103
Михайлівка с., Михайлівська сільська рада	106
Морозівщина с., Білоцерківська сільська рада	107
Мостовівщина с., Корнієнківська сільська рада	108

Огирівка с., Подільська сільська рада	109
Олефіри с., Остап'ївська сільська рада	111
Остап'є с., Остап'ївська сільська рада	113
Писарівщина с., Балакліївська сільська рада	122
Поділ с., Подільська сільська рада	124
Попове с., Корнієнківська сільська рада	127
Псільське с., Устивицька сільська рада	130
Пушкареве с., Багачанська Перша сільська рада	130
Радивонівка с., Радивонівська сільська рада	131
Рокита с., Рокитянська сільська рада	135
Семенівка с., Багачанська Перша сільська рада	139
Сидорівщина с., Білоцерківська сільська рада	140
Скибівщина с., Кротівщинська сільська рада	141
Степанівка с., Степанівська сільська рада	142
Стефанівщина с., Степанівська сільська рада	144
Суржки с., Широкодолинська сільська рада	145
Устивиця с., Устивицька сільська рада	145
Чапаївка с., Радивонівська сільська рада	150
Шепелі с., Великобагачанська селищна рада	150
Широка Долина с., Широкодолинська сільська рада	151
Широке с., Багачанська Перша сільська рада	153
Шияни с., (тепер не існує)	154
Шпирни с., Корнієнківська сільська рада	154
Якимове с., Якимівська сільська рада	155
Список воїнів Червоної армії, підпільників та партизан, які загинули, зникли безвісти на території Великобагачанського району	157
Показчик пам'яток історії та культури Великобагачанського району	175
Показчик імен та географічних назв	189

Наукове видання

**ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Великобагачанський район

Відповідальні за випуск: В.О. Мокляк, Т.Ю. Супрун, К.Б. Фесик
Коректор Т.Ю. Супрун
Комп'ютерне верстання С.М. Скарєднова

Підписано до друку 27.10.2010
Формат паперу 70х100/8. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. Друк. арк. 33,2. Наклад 500 прим.
Зам. № 108

Мова українська

Видавництво «Полтавський літератор»
36014, м. Полтава, вул. Пушкіна, 115, оф. 7
Тел./факс: (0532) 56-29-83, 56-29-58

Свідцтво про внесення до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції
серія ДК № 1319 від 2.04.2003

